

Nr 264.

Av herr **Svedman m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 74, angående avskiljande från aktiv stat av vissa beställningshavare vid försvarsväsendet.*

Säkerligen vore det ansvarslöst, om icke i vårt land de krigserfarenheter tillräckligt beaktades, som visa, att den moderna striden utsätter såväl befäl som manskap för oerhörda psykiska och fysiska påfrestningar. Stora fordringar i fråga om personlig kraft och förmåga måste icke minst ställas på dem, som inneha eller vid krig skola bekläda högre militära poster. Det torde därför vara ett av nödvändigheten betingat krav, att de av dessa befattningshavare, som icke härvidlag fylla måttet, kunna tilldelas mindre krävande (för den skull icke alltid mindre viktiga) uppgifter eller avskiljas från aktiv stat. Då emellertid möjligheterna att verkställa dylika omflyttningar äro begränsade, synes det erforderligt att skapa förutsättningar för snabbare omsättning på högre chefsbefattningar än nuvarande stela system medger. I princip torde därför intet vara att erinra mot Kungl. Maj:ts proposition nr 74 till årets riksdag, vari föreslås att för förutnämnda ändamål inrättas en »avgångsstat» och en »disponibilitetsstat». Däremot förefaller det betänkligt, att överflyttningar av högre officerare skola ske under sådana former, att de framstå som bestraffningar, och att därtill vederbörande kunna utlämnas åt offentligheten genom publicering av handlingar, som röra deras personliga förmåga. Ty i praktiken blir det otvivelaktigt så, om de, såsom propositionen föreslår, skola beredas tillfälle att själva yttra sig. Det måste dock beaktas, att de flesta av dem, som skulle ifrågakomma för dylik överflyttning, fått sin krigsduglighet minskad genom att aldrig spara sig i den militära tjänsten. Att ens i någon form bestraffa eller offentligen brännmärka sådana personer måste hos dem framkalla känslor av stark bitterhet och därtill vara menligt för bevarandet av en god anda inom officerskåren. Det förefaller också sannolikt, att dylika former för i och för sig riktiga åtgärder skulle leda till att den verkställande myndigheten i det längsta skulle tveka att till avgångs- eller disponibilitetsstat överflytta sådana högre officerare, vilkas krigsduglighet nedgått. Härigenom skulle hela reformen kunna äventyras. Så mycket mindre synes det rimligt och riktigt att på föreslaget sätt pricka ifrågavarande officerare som kåren därigenom skulle sättas i strykclass i förhållande till många tjänstemän inom den civila förvaltningen, om vilka det också kan sägas, att deras duglighet och förmåga nedgått.

Under hänvisning till vad sålunda framhållits hemställas,

att riksdagen icke måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 74 i den mån däri framlagt förslag leder till icke tillbörlig personlig hänsyn visas dem, som enligt propositionen kunna åläggas skyldighet att övergå på avgångs- eller disponibilitetsstat.

Stockholm den 3 mars 1942.

Gust. Svedman.

Martin Ljungberg.

Erik Olson.

Ernst V. Staxäng.

*Jonas Eriksson,
Frägsta.*

C. Oscar Nolin.

T. V. Lundell.

Åke Wiberg.